

מינהל התכנון שמח להודיע על הזוכים בפרויקט "להעיר: מתכננים ויוצרים עירוניות". הפרויקט מורכב משני מסלולים- תחרות מתכננים וקול קורא ליוצרים, ומטרתו הרחבת השיח, העלאת מודעות וחיפוש כלים לעידוד העירוניות בישראל.

במסלול מתכננים:

חבר השופטים:

עו"ד איתן גינבורג, ד"ר אדר' ענאיה בנא -גי'ריס, אדר' דורון דרוקמן, פרופ' אדר' יעל מוריה, גבי מירב מורן, ד"ר חיים פיאלקוף, פרופ' אדר' אלי פירשט, גבי בינת שוורץ.

הזוכים:

במקום הראשון

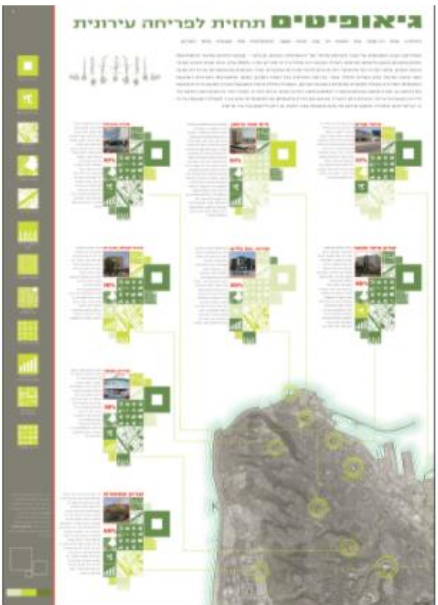
כי האדם הוא העיר- עמותת מרחב - התנועה לעירוניות בישראל

[כי האדם הוא העיר 1](#)
[כי האדם הוא העיר 2](#)

במקום השני

גיאופיטים- אברים אדריכלים בע"מ

[גיאופיטים 1](#)
[גיאופיטים 2](#)

במקום השלישי

גמישות מתוכננת - שכונת התקווה- ליז לייבוביץ'

[גמישות מתוכננת בשכונת התקווה 1](#)
[גמישות מתוכננת בשכונת התקווה 2](#)

המשך הדרך

בעקבות הסדנא הבנו שיש פוטנציאל בפיתוח הכלי כאפליקציה ממוחשבת.

הפלטפורמה הממוחשבת תוכל לאגור את המידע שנוצר מהמסלולים השונים וכך תיווצר חוכמת המונים. האפליקציה תוכל לשרת גופים תכנוניים ככלי להבנת צרכים וקבלת החלטות.

יישום הרעיון

יישום המודל במקטע העירוני שבקריית גת.

בסדנא זו נבנו ארבעה מסלולים דו מימדיים ושלושה תלת מימדיים המייצגים אנשים שונים, חוויות שונות, רצונות שונים ותפיסות עירוניות שונות.

מפגש המסלולים מייצר תמונה מורכבת של תצריף הגלים והאדוות השונות.

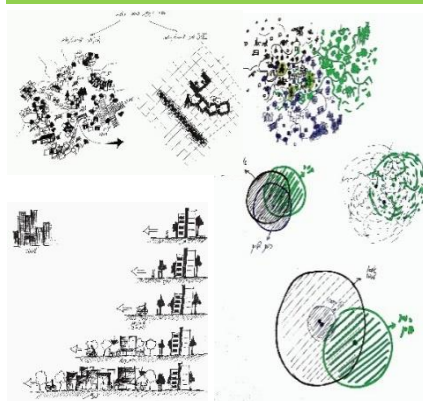
סדנא רעיונית

בחנית הרעיון בסדנת תכנון בה משתתפים אנשים מתחומים שונים בגילאים שונים, כולל ילדים.

בסדנא כל משתתף קיבל תפקיד לייצג אדם בעיר ולייצר מסלול (באמצעות ספריית אייקונים) אותו הוא/היא חווה במרחב הציבורי.

פיתוח הרעיון

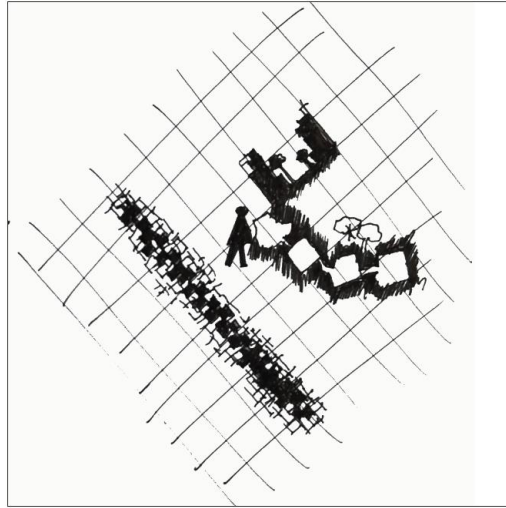

פיתוח כלי תכנוני המתבססת על החוויה האישית של האדם בעיר. חוויה הנוצרת ממסלול הליכה ממקום אחד למקום אחר. העירוניות נוצרת מסופרפוזיציה בין מסלולים.

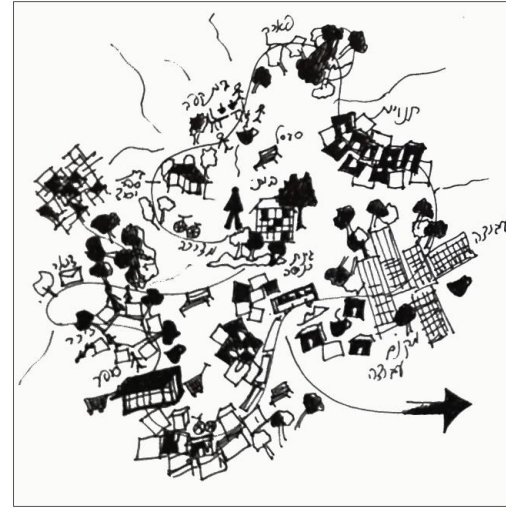

כי האדם הוא העיר – פיתוח הרעיון

הסקיצה הזאת מתיחסת לאיך אני רוצה שהדרך שלי תהיה, באיזה ארגון מרחבי? כיכרות, ציר ישר או מתפתל, וכו'.

המסלול שלי מהבית לעבודה - איך יהיה בדרך

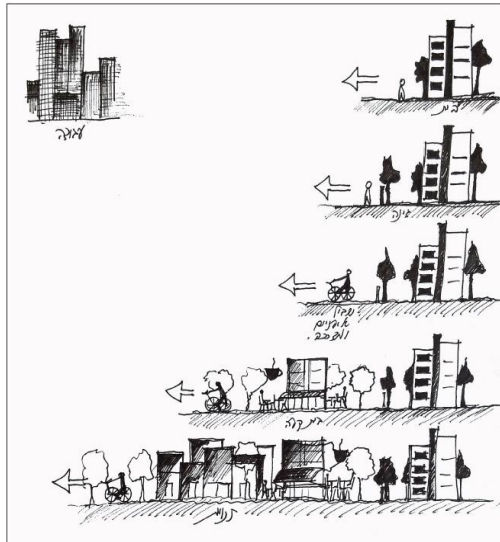

המסלול שלי מהבית לעבודה - מה יהיה בדרך

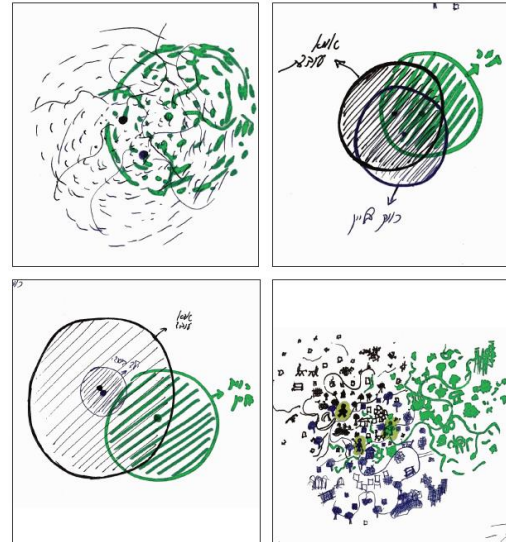
בניית מסלול הליכה מהבית לעבודה המתבסס אך ורק על רצונות האדם ההולך.

מה אני רוצה שיהיה בדרך? גינה, צל, בתי קפה, בית ספר להוריד את הילדה, שביל אופניים, ספסל לנוח וכו'.

האדם ההולך במסלול מייצר את העירוניות מתוך הרצונות שלו. העיר נבנית סביב האדם.

האדם הולך ועיר נבנית סביבו

סורפוזיציה בין מסלולים שונים

העירוניות נוצרת מהרבה מסלולים שנוצרים בזמנית. יש מסלולים רחבים ויש מסלולים מצומצמים. יש מסלולים מכל מני סוגים: מסלול של הורה, מסלול של תייר, מסלול של תיכוניסט, מסלול של בליין, וכו'.

החפיפות והקונפליקטים בין המסלולים הם הדבר שהכלי מוציא לאור.

המשך הדרך

בנה את המסלול שלך
"כי האדם הוא העיר"

בניית מסלול

יישום הרעיון

סדנא רעיונית

פיתוח הרעיון

סדנא רעיונית – בחירת אבני המשחק (המקרא)

תנות

קיוסק

תחנת רכבת / אוטובוס

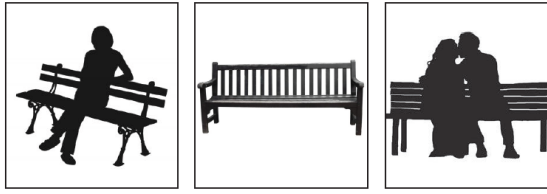
מגרש משחקים

בית קפה

ספסל

עץ

תעסוקה

בית ספר

אנשים

אופנים

מגורים

סדנא רעיונית - מסלולים

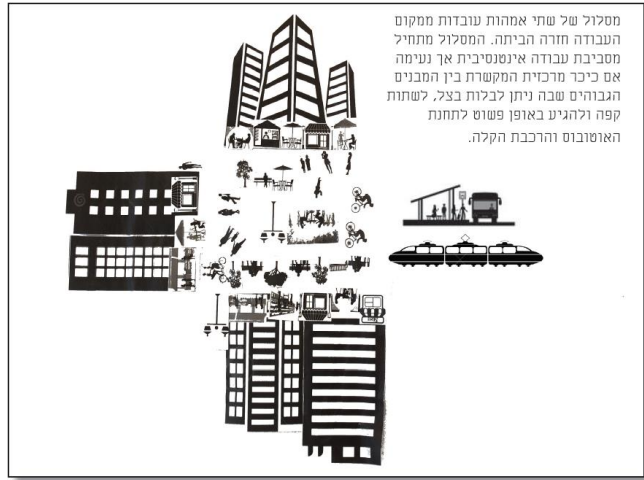
מסלול הליכה של ילדים לבית ספר

הרחוב בעיני סטודנטים

מסלול של אמהות עובדות

סדנא רעיונית - מסלולים

מסלול של זוג גרוש

מסלול של זוג גרוש בעיר

התחלנו לעבוד, באמצעות האייקונים, משתי נקודות קיצון על גבי גליון העבודה, בהם מיקמנו את הבית. נקודות מפגש משותפות נוצרו במרחב: גן ילדים, מקום בילוי ומקומות עבודה, לאחר מכן נבנה הסיפור: זוג גרוש שכל אחד מתגורר בדירה נפרדת ונקודות המפגש המשותפות קשורות לניהול החיים ומסלול היוממות:

איסוף הילדים, נסיעה לעבודה, חזרה הביתה וציאה לבילוי.

”הכלי התכנוני מאפשר, בעיני, חוויה משחקית של בניית מרחבים מנקודות מבט שונות ומגוונות ומייצר את המרחב המשותף לסך כל הסיפורים להתקיים בו.”

לדוניה – עיר הילדים

ילדוניה – היא העיר של הילדים, המודל הוא למעשה תיאור המרחב העירוני בעיני שתי בנות 11, על פי תפיסתן העיר היא חיבור של פעילויות יום יומיות, של רצונות ומאווים ושל מבט ביקורתי על העיר של המבוגרים. מודל העיר של הבנות בנוי על פי החוויה האישית שלהן וההתנסות בשוטטות העירונית.

המשך הדרך

תוכנית | אדריכלות | עירונות | תחבורה | סביבה | טכנולוגיה | אקולוגיה | אוריינות | אסתטיקה

בנה את המסלול שלך
"כי האדם הוא העיר"

בניית מסלול

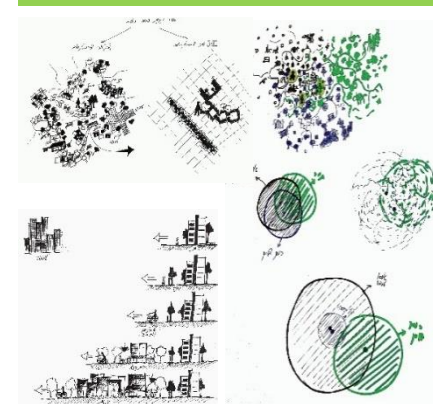
יישום הרעיון

סדנא רעיונית

פיתוח הרעיון

יישום הרעיון – קריית גת

קריית גת

קריטריונים לבחירת
מקום ליישום הרעיון:

- **מקטע עירוני לא מפותח שאינו מתפקד עירונית**
- **מקטע עם קשרים ברורים לסביבה בנויה סביבו ולהמצאות של מבני ציבור או מסחר**

**מקום עם פוטנציאל
עירוני לא ממומש**

עיר פריפריה בינונית אופיינית המונה 51,000 תושבים בדירוג סוציו אקונומי 4. כיום יש תנופת בניה למגורים בפריפריה העירונית ומצפון לכביש 35 מתוכננת השכונה כרמי גת בת 7,000 יחידות דיור כאשר יש תכנית ל9,000 יחידות דיור ממערב לכביש 40. בצד הבניה והתכניות החדשות מרכז העיר מכיל את השכונות הוותיקות המזדקנות והמתנוונות סביב מרכז עיר לא מתרומם.

מרכז העיר – במרכז העיר מממוקמת העיריה ושטחי מסחר מפוזרים במבנים בני קומה אחת או שתיים, השטחים הבנויים במרכז העיר דלילים והשטח הלא בנוי גדול ובלתי מנוצל, המרחב הציבורי אינו מוגדר. בניה מסיבית לתושבים החזקים בפריפריה העירונית מול חוסר ההתחדשות במרכז וחוסר מוטיבציה כלכלית להשקיע בו מייצרת מרחב ציבורי מתנוון, לא מזמין ומסחר נמוך ולא אטרקטיבי.

יישום הרעיון – קריית גת

תצלום אוויר קריית גת

יישום הרעיון – קריית גת

מפת קריית גת

יישום הרעיון – מסלולים

שיטוט בעיר

חוויית השיטוט האישית ברחוב הראשי של קריית גת- רחוב לכיש, מדגישה את הצורך במרחב ציבורי ידידותי להולך הרגל ורוכב האופניים, דגש על הרבה צל ועצים, תאורת רחוב וריהוט רחוב.

סביב בניין העירייה הקיים המודל מדגיש את הצורך בבניית כיכר העיר, כיכר ברורה מבונה המדגישה את הצורך בבניית מקום מרכזי חזק במרכז העיר בניגוד לחוסר ההגדרה ולריקנות הקיימים היום.

1

"התוויה האישית שלי במשך התכנון היה כייף לדמיין את הדמות שלי (נער בין 14) נוכב על האופניים לאורך המסלול וחווה את החוויות השונות. חייתי בדמיוני את המסלול עצמו."

גברת כהן וגברת לוי

גברת כהן וגברת לוי אזרחיות וותיקות בקריית גת המתגוררות במרכז העיר.

המודל של המקטע העירוני מתאר את המסלול היום יומי אותו היו רוצות לחוות שתי אזרחיות וותיקות המתגוררות במרכז העיר, המסלול מתאר לאן הן הולכות ומה היו רוצות שתהייה החוויה העירונית שלהן בדרכן. כיצד יראה המרחב הציבורי, איפה יעבור הרחוב בו ילכו, מה הם מקומות המפגש מה קורה בהם ואיפה הם יהיו לאורך מסלול ההליכה שלהן, את מי הן רוצות לפגוש ומתוך כך מה צריך להיות במסלול זה כדי שזה יקרה.

2

יישום הרעיון – מסלולים

רחוב חדש

רחוב חדש

בנייה של רחוב חדש הניצב לשדרות לכיש והעובר בשטח הנטוש והלא בנוי במרחב הלא מוגדר במרכז העיר. מסלול שעובר בין אזורים שונים עם חוויות שונות – שדרות עצים, זיג זגים, כיכרות לאורך המסלול ולצידי המסלול, מבנים שונים, מסלול שכולל מפגשים עם הולכי רגל, רוכבי אופניים אחרים ורחובות כלליים מסלול שלאורכו ישנם נקודות עם משמעות עבור הרוכב – מגרש המשחקים שהיה משחק בו כילד, המעבר הצפוף על יד בניין העירייה, כיכר המפגש בין שבילי אופניים שונים מתחת למגדל הנראה מכל מקום.

זוג הורים

זוג הורים יוצאים לטיול לבקר חברים בשכונה.

המסלול מתחיל ממקום המגורים, ועובר תחנות בדרך עד למקום המגורים של חבריהם. בכל תחנה יש כיכר נעימה שמקבלת את פניהם, עם צל ומקומות ישיבה.

ראשית הם אוספים את הילדים מהחוג במתנס. הדרך למתנס היא ברגל או באופניים לאורך שדרת עצים. מהמתנס הם עוברים דרך הגינה לאורך הרחוב המרכזי שם הם קונים בקבוק יין לחברים. הם הולכים לאט לאורך הרחוב עמוס חנויות ובתי קפה ואז פונים לרחוב קצת יותר שקט והולכים לאורכו עד לחברים בקצה הרחוב. בדרך חזרה הם עייפים וחוזרים באוטובוס הביתה.

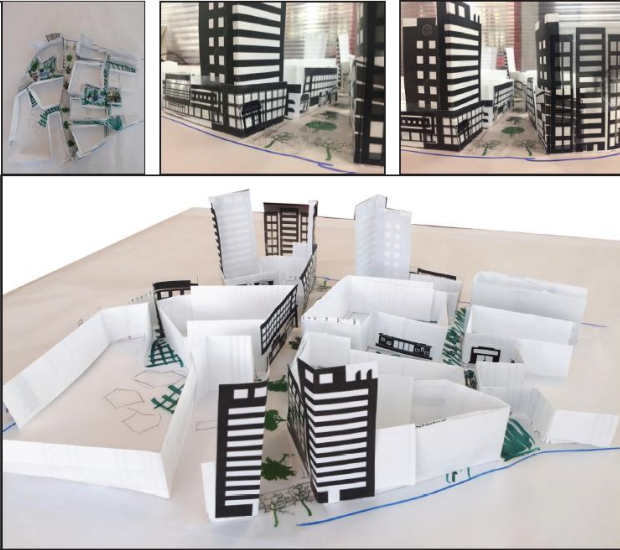
יישום הרעיון – מסלולים תלת ממדיים

מפאתי העיר

מסלול תייר

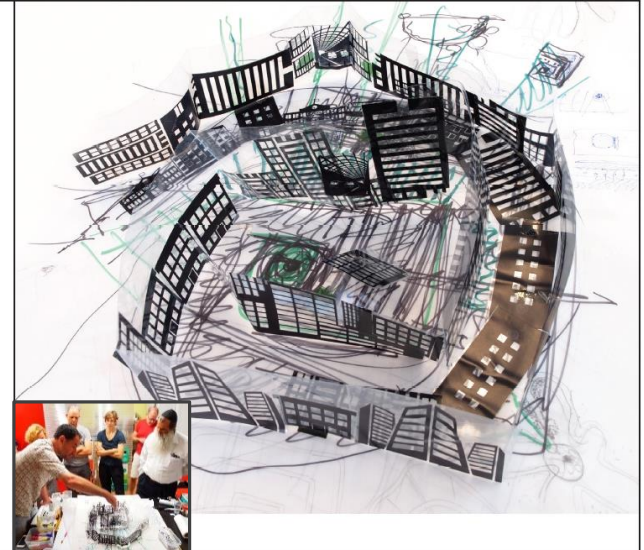
מסלול של תייר

מסלול זה מתאר את החוויה אותה היה רוצה לחוות תייר מן החוף אם היה מגיע למרכז העיר קריית גת. מתוך השקפת עולם זו נבנה מודל המתאר מקטע עירוני אינטנסיבי בנוי ובו הרבה אפשרויות לפעילויות, יצירת מארג של סמטאות ורחובות צפוף ולא אורטוגונאלי אותו התייר היה רוצה לחוות לשוטט בו ולהיתקל באופן אקראי ומפתיע באירועים שונים המתאפשרים ממארג זה.

העבודה עוסקת בהגדרת מערכת היחסים שבין פאתי העיר (השדות החקלאיים) והמרכז העירוני.

המרחב החקלאי "נשאב" אל המרקם הבנוי בתנועה שהיא ספיראלית במובן הקונספטואלי. כך מתקיימת הגדרה חדשה של תנועת בני אנוש וכלי רכב המנסחים את הגבולות בין חלקיה השונים של העיר ומאפשרים קשת של מצבים עירוניים מגוונים שנקודת השיא שלהם היא המקום האחד שבו הכל נפגשים, מתראים, מתכנסים חוגגים וסוחרים.

מסלול ילדים תלת ממדי

מסלול של ילדים

א' בכיתה ד' בחד לגור בבית עם גג אדום בשכונת הקוטג'ים ובנה את המסלול שלו על האופניים לבריכה הציבורית, מיקם תחנת אוטובוס ליד הבית שלו להגיע לבית הספר, לעומת ש' שבחד לגור בבניינים המשופצים ליד המרכז המסחרי וללכת ברגל לפארק ולמרכז, שני המסלולים נפגשו בבית הספר שם לומדים השניים.

יישום הרעיון – סופרפוזיציה בין מסלולים

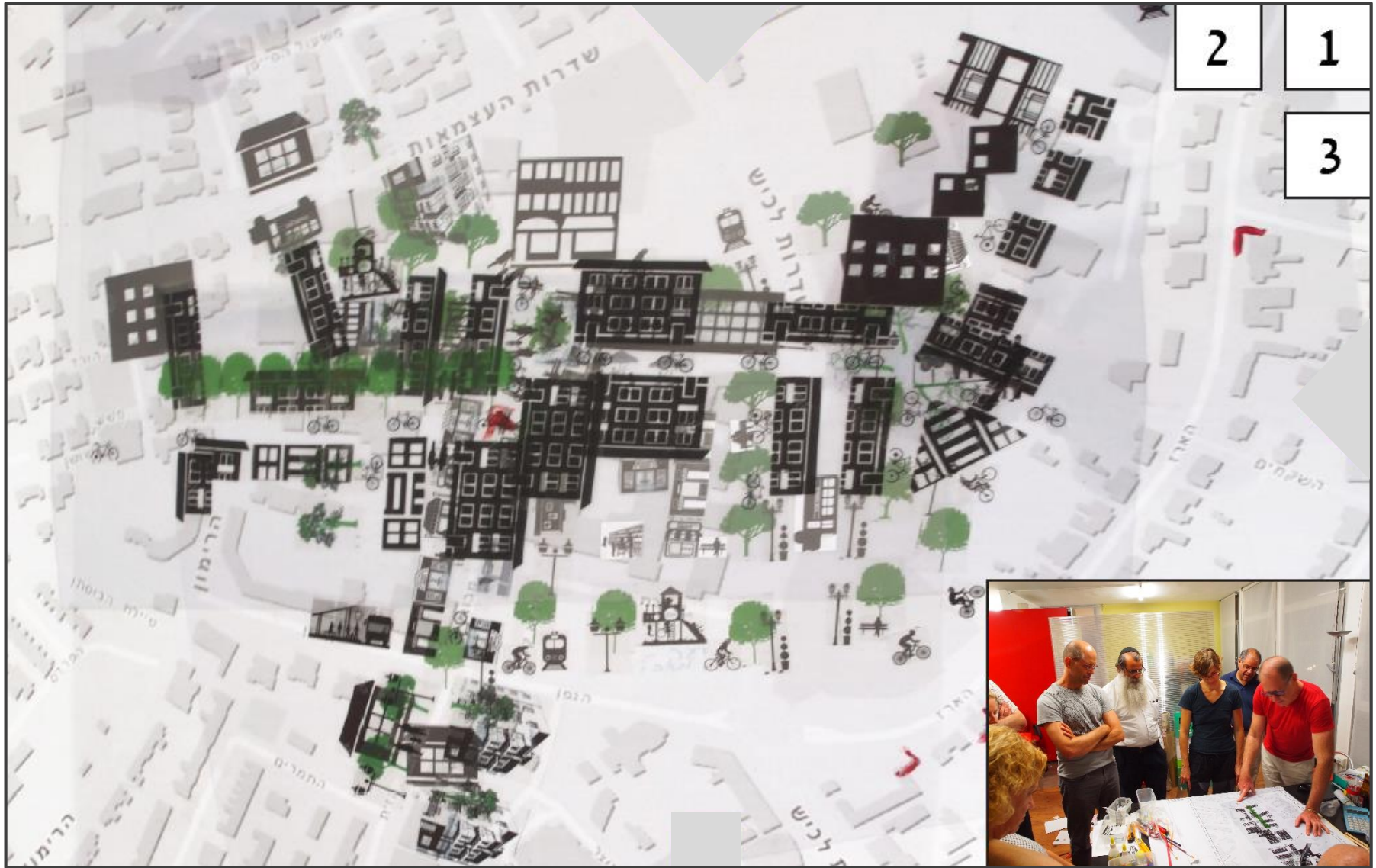
תחרות מנהל התכנון להעיר – מתכננים ויוצרים עירוניות

להעיר
מתכננים | יוצרים | עירוניות

מרב
התנועה לעירוניות בישראל
Movement for Israeli Urbanism

יישום הרעיון – סופרפוזיציה בין מסלולים

תחרות מנהל התכנון להעיר – מתכננים ויוצרים עירוניים

להעיר
מתכננים | יוצרים | עירוניים

מרב
התנועה לעירוניות בישראל
Movement for Israeli Urbanism

יישום הרעיון – סופרפוזיציה בין מסלולים

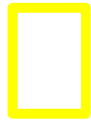
תחרות מנהל התכנון להעיר – מתכננים ויוצרים עירוניים

להעיר
מתכננים | יוצרים | עירוניים

מרכז
התנועה לעירוניות בישראל
Movement for Israeli Urbanism

יישום הרעיון – תובנות מהתהליך בקריית גת

הסכמה שהמרכז המסחרי הקיים והשטח סביבו הם חשובים ויש לפתחם באיזור הזה בעיר.

שני צירים עירוניים שנוצרו עם אותו עקרון מסחרי. מחזק את הרעיון שציר מסוג זה נחוץ כאן. אך אולי יתחרו אחד בשני. אולי שווה לאחד ביניהם.

הסכמה שהשטח הירוק באיזור הזה צריך להישאר כשטח פתוח אך חוסר הסכמה לגבי גודלו.

- סופרפוזיציה בין המסלולים מייצרת תמונה מענינת של הסכמות, סתירות, והדגשה של המקומות החשובים במקטע המוצע במרכז העיר.
- התוצאה: כלי נוסף למתכננים בבואם לתכנן את מרכז העיר העשוי לייצר מפה אחרת של תכנון מעודד עירוניות במקטע הנבחר.
- הכלי הוא דינמי רב שכבתי ובו סתירות והסכמות.
- השימוש בכלי מראה על אפשרות אחרת יצירתית ורעננה לעידוד תכנון המעודד עירוניות אמיתית המתבססת על החוויה האישית של בעלי העניין.

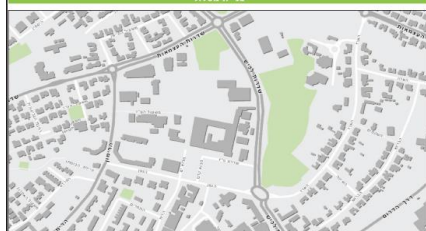
המשך הדרך

יזמים | אדריכלים | עירונים | מתכננים | יועצים | מנהלים | משרדים

בנה את המסלול שלך
"כי האדם הוא העיר"

גניית מסלול

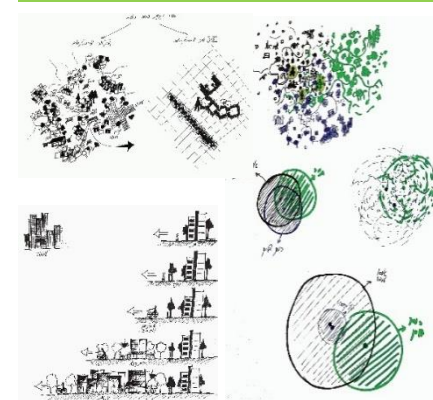
יישום הרעיון

סדנא רעיונית

פיתוח הרעיון

תחרות מנהל התכנון להעיר – מתכננים ויוצרים עירוניים

להעיר
מתכננים | יוצרים | עירוניים

מרב
התנועה לעירוניות בישראל
Movement for Israeli Urbanism

שימוש בכלי הידני בסדנאות של מרחב

שימוש בכלי בסדנאת שיתוף ציבור

- שאררט בקריית מלאכי
- שאררט בחצור הגלילית
- סדנת צוערים בירושלים ובחיפה
- סדנא לחברי מועצה ולצוות המקצועי בבנימינה גבע עדה
- סדנת מכון ראשי ערים – למהנדסי ערים ומתכננים בועדות המקומיות

צילום: צוערים לשלטון מקומי

שימוש בכלי הידני בסדנאות של מרחב

שימוש בכלי בסדנאת שיתוף ציבור

כלי לציבור

גיבור בין המילים של הציבור (חלומות אתגרים וכו') לבין שלב התכנון של הצוות המקצועי. הציבור הופך את המילים להבנה וליישום בתכנית ובשטחים המוכרים לו. התוצאה – רצונות שנאמרו במילים משתנים אחרי שמתחילים ליישם אותם באמצעות הכלי.

כלי למתכננים

מאפשר ראייה נוספת על המרחב תכנון

יצירת שפה תכנונית נגישה לציבור ולמתכננים כאחד. שפה שמגשרת בין המילים לשרטוט. המילים הם השפה של הציבור
השרטוט היא השפה של המתכננים
הכלי מייצר שפה שמגבילה אפשרויות ופותחת אפשרויות אחרות

Urban Play Games

התחבר

צור קשר

מה חדש

הקהילה

התחל מסלול

אודות

דף בית

בנה את המסלול שלך "כי האדם הוא העיר"

ככה זה התחיל...

התחל משחק

תחרות מנהל התכנון להעיר – מתכננים ויוצרים עירוניות

להעיר
מתכננים | יוצרים | עירוניות

מרב
התנועה לעירוניות בישראל
Movement for Israeli Urbanism

תודה על ההקשבה.....

הדסה לב – hadasaleev@gmail.com

